

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 20—
za pol leta 12—
za četr 8—
za en mesec 2—
za Nemčijo edinstvene 20—
za celo izkoristivo 25—

V upravnosti:

Za celo leto naprej . K 22·40
za pol leta 11·20
za četr 5·80
za en mesec 1·90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne fl. 10 v.

SLOVENEC

**Slovenski Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopis se ne vraca; nefrankirana pošta se ne sprejema. — Uredniškega telefona štev. 74.**

Političen list za slovenski narod.

Upravnštvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
Sprejema narocilne, inserati in reklamacije. —
Upravnštva telefona štev. 188.

Današnja številka obsega strani.

Cesarjeva zahvala avstrijskim narodom.

D u n a j, 22. avgusta 1910.

Ministrsko predsedstvo objavlja:
Njegovo cesarsko in kraljevo apostolsko Veličanstvo je blagovolilo najmilostnejše izdati sledeče lastnoročno pismo:

Ljubi baron pl. Bienerth!

Ob Mojem osemdesetletnem rojstnem dnevu so mi došle iz vseh delov Mojih dežel načelne čestitke in dokazi zveste udanosti, ki so Moje srce, ki enako toplo bije za vse Moje narode, globoko ganile, razveselile in Me okrepile za nadaljnje delo.

S čuvstvi globokočuteče zahvale za varstvo in za pomoč, ki Mi jo je med Mojim dolgim življenjem podeljevalo nebo, se dvigajo k Vsemogočnemu Moje goreče molitve, naj Vsemogočni tudi v bodoče Mojemu, blagru skupnega prebivalstva Mojih držav posvečenemu delovanju ne odreče Svojega blagoslova.

Vsem, ki so se Mene v teh dneh spominjali v ljubezni, izražam iz celega srca zahvalo in Vam naročam, da to Izporočite splošnosti v vednost.

B a d I s l, 21. avgusta 1910.

Franc Jožef I.

S celjskega bojišča.

Včeraj dne 22. avgusta izvršene občinske volitve za okolico Celje v III. razredu so jasno pokazale, da imamo v Celju in okolici res dobre in požrtvovalne branitelje slovenske meje. Od krito rečeno, nismo si niti upali misliti na tak uspeh, ki smo ga dosegli, npram žalostnim razmeram, ki vladajo v celjski okoliški občini, posebno v bližini Celja. Pritisak od nemčurske protestantske strani je bil tako hud in tako nasilen, da si tisti, ki ne pozna v resnici razmer tukaj v celjski okoliški občini, v kateri so naši narodni in obenem verski nasprotniki, tega niti predstavljati ne more.

Nemci so z vso gotovostjo računalni že zadnji hip na to, da zmagajo celo v tretjem razredu. Pa kako razočaranje!

Slovenski volivci so pokazali s svojim odločnim nastopom, da ne marajo

nemških in nemškutarskih izkoriščevalcev za gospodarje v slovenski občini, ampak da jim je za občne koristi več, kot za mestno Derganzovo gnojnico in Südmarkin »Frei-Bier«, katerega se je porabilo obilo.

Udeležba je bila velikanska. Naši volilci so razun nekaj izjem prišli vsi, ki so se kaj imenitno držali discipline. Volitve so se pričele ob 8. uri zjutraj in že takoj od začetka je bilo živahn. Volilci so prihajali; slovenski ponosno in samozavestno s slovenskimi trobojnica na vozovih. Vsakemu se je bralo že na obrazu, da gre za pošteno slovensko stvar v boj. Do 2. ure popoldne je volilo že 650 volivcev. V III. razredu smo zmagali s sijajno večino 366 glasov. Vseh glasov, oddanih za slovenske združene kandidate je bilo 507 med tem ko so dobili nemški losvonromovci in renegati komaj in z vso težavo 146 glasov.

Le vsled značajnosti in zavednosti naših vrlih mož je bila v III. razredu mogoča tako lepa večina. Izvoljeni pa so v III. razredu: Jurij Knez, posestnik, Ostrožno; Ivan Radej, posestnik, Breg; dr. Anton Božič, odvetnik v Celju; Jernej Čečko, posestnik, Pristova; Andrej Bobnič, posestnik, Košnica; Viktor Konečnik, delavec v cinkarni, Gaberje; Ferdinand Gologranc, stavbeni podjetnik, Gaberje; Franc Trupej, posestnik, Babno; Janez Glinšek, posestnik, Gornja Hudinja; Jurij Dimec, posestnik, Medlog. Namestnikom pa: Anton Završek, posestnik, Pristova; Janez Mirnik, posestnik, Babno; Alojzij Drobne, posestnik, Savodna; Jože Šah, posestnik, Lisce; Martin Golavšek, posestnik, Lokrovec.

Burno navdušenje je prešinilo vse Slovence, ko so slišali ob 5. uri rezultat, kajti 10 odbornikov je bilo že priborjenih. Nasprotno pa je bilo pri Nemcih. Pobiti, poparjeni, potlačeni v prah se plazijo okoli, posebno pa še dr. Ambrožič. Dr. Ambrožič je propadel kljub temu s svojo nemčursko gardo, kljub temu, da je Südmarka žrtvovala ogromne vsote za ponemčenje naše okolice, bisera savinjske doline. Da, mi se moramo naravnost čuditi, da so si okoličani priborili tako lepo zmago, zmago nad najljutejšim in najzlobnejšim sovražnikom — nad zatajevalci materialnega jezika, poturicami in nad odpadniki z katoliške cerkve — lutrovci. Ko bi bili v vseh ogroženih občinah takki možje volivci-značaji, pobral bi privandranec in poturica že davno šila in

kopita z naših narodnih tal ter izginil. Čast in slava zavednosti in značajnosti naših volivcev, sramota pa onim, ki so se dali zapeljati zaradi lepo zvenečih besed in obljud. Se II. in I. razredu taka zmaga in lahko bomo rekli: »Mi tu smo gospodarji in Bog!«

X X X

Zadnje poročilo, ki smo ga o volitvah dobili danes dopoldne ob 10. uri, se glasi:

V drugem razredu je dozdaj 10 glasov slovenske večine. Zmaga je sigurna.

V prvem razredu je Slovencem tudi zagotovljena zmaga, ker so dobili zadnji trenutek novo pooblastilo.

Včeraj je nemška drhal napadla poslanca dr. Benkoviča.

Gorenjsko katoliško narodno dijaštvvo.

14. avgusta t. l. je bil na Jesenicah ustanovni shod podružnice S. D. Z. za Gorenjsko, ki je javno pokazal uspeh dosedanjega dela katoliško narodnih dijakov na Gorenjskem, obseg dosedanje organizacije in smer razvoju v bližnji bodočnosti.

Minilo je dve leti, kar so se zbrali prvič katoliško narodni dijaki Gorenjski, da pripravijo tla za večje zblizanje med akademiki, bogoslovci in ostalim dijaštvom na eni strani in na drugi strani, da na lokalno domačih tleh dobe ono formo, po kateri bi dijak v teh par mesecih, ki jih ima proste, najlažje in najhitreje pomagal pri naših organizacijah, kjer je pač njegovo sodelovanje možno, potrebno in koristno zanj in za druge. Previdel je vsakdo, da posameznik ne more delati čisto na svojo roko v teh kratkih tednih, ki jih ima, da se mora tembolj ozirati na razmere dotičnega kraja; kajti ljudi je treba za organizacijo vzgojiti, ne samo učiti. Treba je bilo zato iti med ljudstvo in spoznati njega naravo in značaj, delo tem teže, čim bolj manjka izkušenj.

Treba je pa bilo izpopolniti tudi lastno organizacijo, zblizati somišljene-dijake vseh vrst, izpopolniti srednješolsko organizacijo. Postavili so si nalogo, da mora vsak dijak natanko poznati namen, ustroj in delo naše dijaške organizacije in se navaditi, da brezpogojno drži enkrat dano moško besedo: tako si utrdi značaj in pa smisel za resno delo. Vedeli so, da ravno

gorenjske katoliško narodne dijake čaka kajo zelo težke naloge, odtod tolika previdnost in opreznost.

Mirno, tiho, brez običajnega vpitja so šli naši dijaki na delo. Vkljub vsem težkočam, n. pr. diference glede taktike, od konca pomankanje zanimanja za to smer našega gibanja, premajhen stik med dijaštvom samim itd., je iz te nove struje narasla mogočna organizacija gorenjskega katoliško narodnega dijaštvja ter prvič nastopila javno 14. t. m. na Jesenicah.

Prva naloga, zblizanje dijaštva, je gotova. Med akademiki, bogoslovci in ostalimi dijaki vlada v vsakem oziru popolno soglasje. Razdelili so si delokrog v dijaški organizaciji tako, da je vsem prav priročen, eventualna nesporazumljivja se rešijo brez vsakih sitnosti. Krepka srednješolska organizacija nam je pa porok, da tudi sedaj močna visokošolska organizacija ne bo šla nazaj. Istočasno vidimo vesel pojavi, da izginevajo stanovske diference in da vedno bolj prevladujejo skupni interes katoliško narodnega dijaštva sploh.

Drugo nalogu, dobiti stika z našimi organizacijami kot samosvoja organizacija, hočemo doseči z ustanovitvijo podružnice S. D. Z. za Gorenjsko. Na ta dan sam pokaže, kakšne so naše intencije, kaj mi želimo od drugih organizacij, kaj te od nas.

Ze iz pozdravnih govorov vidimo, da so vse druge organizacije (posebno delavske in mladinske) za to. G. Ivan Krivic, predsednik S. K. D. D., povdaja, da bo katoliško narodno dijaštvvo združeno z drugimi našimi organizacijami tvorilo močan steber, na katerega se bo opiral Cerkev in naša domovina. Načelnik jeseniškega televadnega odseka, brat Žen, govori, da se ločimo dijaki in Orli le po izobrazbi, ne pa po idejah. Ideje nas torej družijo; za višje izobrazbo med Orli naj skrbe dijaki s predavanji in osebnim občevanjem. Nato seže voditelj zborovanja govorniku v roko v znak, da naj bo stik med gorenjskimi Orli in člani novoustanovljene podružnice S. D. Z. trajen. — Ga Savinskova, predsednica S. K. ženskega društva, zatrjuje, da je pot, katero se danes nastopili gorenjski katoliško narodni dijaki, pot, ki jo želi svojim sinovom večina slovenskih mater.

Referat tov. Mohoriča in debata sta povdrala posebno misel zblizanja dijaštva z domačimi lokalnimi organizacijami (posebno Orli) in poleg tega spravila na dan veliko praktičnih nasvetov. — Tov. Mohorič oris, kako naj

LISTEK.

Dekle z biseri.

Angleško spisal H. Rider Haggard. — Prevel J. M. (Dalle.)

Ko se je Mirijam okrepčala, obvezala svojo rano in se nekoliko odpočela, so jo vzeli seboj, da ji razkažejo čudežno celega prostora. Onstran te velike vodne shrambe, kjer so večinoma živelji, se je nahajalo še kakih šest ali sedem drugih prostorov. Tukaj so ji nekaj odločili za Mirijam in Nehušto, drugi pa so bili založeni z raznovrstnimi potrebsčinami za dolgo vrsto mesecov. Zadnji teh prostorov ni bil posebno velik, pač pa zelo globok in tu je izvirala studenec, ki jim je dajal vedno dovolj vode. Od tega vodnjaka so vodile majhne stopnice navzgor, uglajene od hore žedno umrlih ljudi, ki so hodili nekdaj po vodo.

»Kam pa drže te stopnice?« vpraša Mirijam.

»V podrti stolp zgoraj,« odgovori Itijel. »O priliki ti vse pokazemo. Sedaj bo tvoj prostor že pripravljen zato se vrni in podaj se k počitku, ki si ga gotoval zelo potrebna.«

In Mirijam je šla počivat v malo

votilino, ki je bila za več mesecov njen stanovanje.

Drugo jutro se je Mirijam zgodaj vzbudila, vstala in šla z Nehušto v veliko dvorano, kjer je našla Esence pri molitvi. Po jutranjicah so se skupno pokrepčali in Mirijam je med obedom Itijelu pripovedovala razne stvari o svojem dedu, ki je že živ, gotovo misli, da je ona mrtva, ker je gotovo povsod pozvedoval za njo, a jo nikjer ni našel.

»To misel kar opusti,« reče stric, »da bi ga morda šla ti iskat, ker s tem bi prišli lahko mi vsi v nevarnost, da najdejo naše skrivališče.«

Mirijam vpraša ali bi ne bilo mogoče poslati kakega sela, da bi kaj pozvedel. In ker je le tiščala, dovolili so ji, da je napisala kratko pismo, da je na varnem, vendar da ne sme povedati kje.

To pismo je vzel Itijel seboj še isti večer, ko je oblečen kakor berač šel se z enim bratom v mesto.

Drugo jutro sta se srečno vrnila, prinesla sta pa seboj strašne novice. Kako grozno so se klali po mestu in okrog templjina, kjer so se razne stranke divje borile med seboj.

»Kakšne novice mi prinašaš o dedu?« vpraša Mirijam vsa razburjena.

»Ali še živi?«

»Le mirna bodi,« odgovori. »Benojnu in Kalebu se je posrečilo, da sta prišla v hišo velikega duhovnika Matije in sta sedaj v okrilju templjevega ozidja. Toliko sem pozvedel od enega izmed stražnikov velikega duhovna, ki sem mu dal cel zlat in mi je obljudil, da go to izroči pismo. Povedati ti pa moram, da ne izročim nobenega pisma več, kajti vojak me je zelo čudno gledal, češ, odkaj imajo berači toliko denarja! Imam pa še drugih novic, ki te bodo morda še bolj razveselile,« je nadaljeval stric in jo postrani pogledaval.

»Tit prihaja z mogočno vojsko od Cezareje proti Jeruzalemu.«

»Ta novica pač ni vesela,« odgovori Mirijam, »kajti to se pravi, da bodo oblegali sveto mesto in je razdiali.«

»Morda bo tako; vendar v armadi je baje vojak, ki bi se raje polastil tvojega srca, kakor pa mesta. Baje je med Titovimi poveljniki konjikov tudi plemeniti Rimljan Mark, tvoj znanec iz tvoje umetalte delavnice.«

Mirijam je prebledelica in se od slabosti naslonila na zidovje.

»Mark,« je vzkljiknila, »storej le drži besedo!«

Odkar ji je poslal pismo in prstan, ki ga je nosila in bisere, ki so se ji ovijali okoli vrata, ni čula več o njem. Dvakrat mu je pisala in odpislala pismi po najbolj zanesljivih selih, vendar ni pre-

enkrat še videla in govorila z njim v roke. Več nego dve leti ni bilo nobenega glasu od njega, in čisto je mislila, da mora biti mrtev. Sedaj pa se baje vrača kot poveljnik v Titovi armadi, da kaznuje uporne Jude! Ali ga bo kdaj videla? Tega Mirijam ni vedela, a upala je in goreče molila, da bi ga saj enekrat še videla in govorila z njim. In to upanje jo je krepilo v teh strašnih dneh. Rana na nogi se ji je zacelila, toda slab zrak v podzemeljski votlini je zelo škodoval njenemu zdravju. Večkrat je prosila strica, naj jo pelje na zrak skozi drugo odprtino, katero ji je obljudil, da ji ob prilikah pokaže. Bilo je pa zelo nevarno in zato je Itijel s tem dalje časa odlašal. Ker pa je Mirijam od dne do dne bolj pešala, rekla mu je nekega dne Nehušta: »Dekle nam umrje, ako ne more na zrak. Ali ni nobene rešitve?«

»Poznam še en izhod iz vodnjaka po stopnicah v stolp. Tja bi bilo mogoče, da bi šla, ker je stolp od zunaj zazidan. Vendar silno je nevarno, ako nas kdo opazi.«

»Mirijam mora na solnce, sicer nam umrje,« reče Nehušta, »če tudi je nevarno, vendar treba to storiti.«

Ker je tudi Itijel spoznal to nujno potrebo, vzel je Mirijam in Nehušto seboj in ju

se pripravljamo v stiku z drugimi organizacijami za življenje. Pravi: Mladi smo in v dijaški organizaciji se samo pripravljamo za vstop v življenje, kar je pa zelo težko, kakor piše češki pisatelj Hubka. Neizkušeni smo, zato nočemo komandirati v organizacijah, marveč se hočemo le učiti od izkušenih voditeljev. Med njimi in nami ne sme vladati nikako nezaupanje, ker bi bilo to pogubenosno. Da se izognemo podobnim neprilikam, se moramo med seboj dobro spoznati in občevati kot enak z enakim. Pri nas je mnogo intelligentov, ki misijo, da morajo govoriti z nižjimi v neki razdalji; še le vi - kar je seveda žalostno - jim razveže jezik v bolj odkrito občevanje. Namen podružnice bodi, uničiti to razdaljo, kar dosežemo s tem, da skrbimo priti v stik z vsemi organizacijami. Pri nas je mnogo društev, pa se ne pozna. Torej le bolj se zbliževati in spoznavati med seboj!

Prišli smo do važnega trenutka, na vrhuncu naše dijaške organizacije. Sedaj velja, vzdržati se, ali pa pride razpad. Naši liberalci zelo žele razdor med nami; to preprečiti pa je naša sveta dolžnost. Dosegli smo že, da smo bogoslovci in akademiki prišli v tako ozek stik med seboj, kakor prej nikjer drugod pri nas. Skrbimo torej, da vsaj dosedanji stik ohranimo med seboj, kar bo lahko, ker stremimo vsi po istem, namreč delati z Bogom za narod. Vsi hočemo bratski podati roke našim vrlim Orlom in nikakor nočemo veljati več kot oni. Kajti ako bi imeli Orli priliko toliko študirati kot mi, bi bili mora boljši od nas.

Pri debati se oglaši k besedi tov. teolog J. Hafner, ki pravi, da nočemo biti nikdar vsiljivi in delati konkurenco v organizacijah, ampak želimo od voditeljev in načelnikov nasvetov in informacij, ki nam bodo le v korist. Še vedno ima duhovščina največjo nalogo, zato se moramo posebno nanjo ozirati. G. Matija Mikl iz Kamne gorice z veseljem konstatira, da je videl danes prvič stopati Orle združene z dijaštvom in povedarja, da je to edino prav ter pozivlja dijake: dajte nam več izobrazbe s predavanji, peljite nas po pravi poti v verskem, gospodarskem in narodnostenem oziru. Temelj vsega pa bodi treznost. Tov. Dostal, zastopnik »Zvezze Orlov«, povdarja, da ni dosti uriti samo mišice, ampak tudi duha, ker sicer postane duh surov. Zato je nujna potreba, da dijaki z občevanjem in s predavanji po svojih močeh Orle izobrazujejo. — Pri nadaljnji debati se dotakne tovarš Avsenek gospodarskega razvoja na Gorenjskem in meni, da je sedaj na Gorenjskem čez 70 zadruž in od teh nad polovico kreditnih. Razvoj je pa treba študirati. In vendar ni bilo do sedaj na učnih tečajih »Zadružne Zvezze« skoraj slovenskih dijakov. Tu je torej treba poprijeti, če ne, bo šel napredok preko nas in brez nas naprej.

V kakšnem duhu naj dela dijaštvu, kažeta cerkveni govor preč. g. župnika A. Skubica in govor tov. M. Vilfana. Preč. g. župnik nam je v lepih in navdušenih besedah povedal, da je glavna dolžnost vsakogar skrbeti, da je Bog ž njim. Dominus vobiscum! nam je klical in nam tudi podal nasvetov, kako to doseči. — Tov. Vilfan povdarja v svojem referatu, da bo naše delo, za katerega smo se odločili, rodilo obilen sad le tedaj, če ga bo vodila čista ljubezen do naroda. Ta pa je le mogoča v praktičnem in doslednem udejstvovanju verskih resnic. Zato bodi ideal vsakega pravega katol. izobraženca: zidati svoje versko prepričanje na trdno, nerazrušljivo podlago znanstvenih dok-

zov za verske resnice, nato pa oborožen z branilnim in napadalnim orožjem iti med ljudstvo kot vzoren in dosleden delavec na polju katoliške misli in kot pospeševalci kulturnega dela v krščanskem smislu. — V debati opomni tov. J. Leskovec, kolikega vpliva je intelligent med maso ljudstva; zato mora biti apologet ne le z besedo, ampak tudi z dejanjem. — Tov. Hafner nas vspodbuja, da bi se postavili neustrašeno za to, kar nam je najsvetjejše, ko vidimo, da nasprotniki napenjajo zoper nas vse sile in se ne boje javno blatiti naših idealov. Torej le brez strahu naprej!

Povdarjali smo že zvezo dijašta z drugimi organizacijami, posebno z Orlji. Praktično se je to pokazalo že na Jesenicah, ko so na naši dijaški prireditvi uprizorili jeseniški Orl z zastopniki drugih gorenjskih telovadnih oddelkov in dijakov javno telovadbo, ki je uspela jako dobro, kakor se je izrazil tudi deželnini in državni poslanec, podpredsednik poslanske zbornice Josip Pogačnik, ki ji je prisostvoval. Nadaljni praktični poizkus zblizanja je bil govor tov. Sušnika, ki je zvečer ob nabito polni dvorani z jasnimi besedami razložil razvoj slovenskega katoliško narodnega dijašta, in pa narodna igra »Stari Ilij«, ki so jo spretno igrali akademiki in vrlje jeseniške gospodične.

Brzjavno so pozdravili zborovanje:

Bohinjska Bistrica: Veri, vedi in delu bodi Vaš cilj, Vaša zmaga sreča našega naroda!

Piber, Javornik, župan Arh., načelnik Ravnik, Markeš.

Radovljica: Gorenjski podružnici S. D. Z. najlepši uspeh! Le pogumno naprej po jasno začrtani poti, najlepši mladi kulturni cvet naše Gorenjske, v pomoč slovenskemu katoliškemu ljudstvu in v trepet radikalnemu vragu!

Novak, Drolc.

Medvode: Zadržani kličemo: Vrlo naprej!

Za Orla in izobraževalno delavsko društvo: Brence.

Podnart: Zivelji gorenjski katoliški dijaki v bratski zvezi z Orli! Na zdar!

Podbrežki Orli.

Podnart-Ljubno: Zadržana, v duhu z Vami kličeva: Dal Bog obilo uspeha na začrtani poti!

Vidic, Cvenkel.

Kostanjevica: Dal Bog mnogo uspeha!

Rueh, predsednik »Zarje« in dolenske podružnice S. D. Z.

Preč. g. župnik Skubic pa je prejel sledoč brzjavko:

Ljubljana: Pozdravite ustanovitelje gorenjske podružnice S. D. Z. in tudi vrlje Orle jeseniške. Le možato naprej v borbi za pravo korist in za pravi napredok slovenskega ljudstva.

Jeglič, škof.

Z velikim veseljem so vsprejeli zborovalci te lepe besede našega ljubljenega knezoškofa in mu odpolali sledoč udanostno brzjavko:

Premilostnemu g. knezoškofu dr. Ant. Bonaventuri Jegliču v Ljubljani!

Srčni želji svojega ljubljenega vladike slediči, obljubljamo zvestobo idealom poštene gorenjske matere in prosimo nadpastirskega blagoslova. Gorenjsko katoliško narodno dijaštvu in gorenjski Orli, zbrani na Jesenicah dne 14. t. m.

X X X

Dan slavlja je za nami. Želimo le, da nam lepe besede in sklepi ne ostanejo nevresničene v spominu, ampak jih tudi praktično udejstvujemo na ta način, da dijaki veliko občujejo in predavajo med Orli, da telovadijo z njimi, da snujejo lokalne krožke, da goje stik z gospodarskimi organizacijami, delajo po zadrgah in izobraževalnih društih in pazijo tudi na pojave na sosednjem Koroškem.

Poslednja čast manom Frančiška Lampeta.

(Konec.)

Po obedu je bil shod orlovske organizacije idrijske dekanije. Govorila sta g. dr. Evgen Lampe in g. dr. Lovro Pogačnik. Prvi govornik je opisoval razvoj kulturnih stremljenj zadnjih časov na Slovenskem. Slovenski narod je zdrav v svojem jedru in zato se ni dal okužiti po nezdravem liberalnem duhu, ki se je importiral vanj od drugod, ampak je iz svojega jedra pognal može, ki so pričeli na celi črti zmagočit boj z liberalizmom. Liberalizem je sistem ljudskih oderuhov in bogatašev,

a uničuje ravnino ljudstvo. On okužuje in zastruplja mladino, uničuje vsako svobodo in napredek. Njegovo teženje je, da bi povsod ustvaril podobne razmere, kakor so na Francoskem, katere opisuje govornik podrobneje. Vse kar je zdravega med našim ljudstvom, stoji v naših vrstah proti liberalizmu. Zlasti so naši up in ponos naše mladinske organizacije.

Drugi govornik je opisoval namen in pomen orlovske organizacije. Poslednji namen je: vzgojiti verno in moralno ljudstvo. Njegov izvrstni govor, katerega radi pomanjkanja prostora ne moremo skicirati, je bil večkrat preigran z bučnim odobravanjem.

Potem se je šlo v Zalog k odkritju spominske plošče na Lampetovi rojstni hiši.

Rojstna hiša pokojnega dr. Frančiška Lampeta je prostorna enonadstropna hiša z obširnimi prostori, spalnicami in shrambami. V takozvani družinski skupni izbi se nahajajo v kotu razpostavljeni svete podobe po starisegi. V neki sobi v prvem nadstropju se nahaja velika omara z domačo knjižnico.

Slavnostni govor pri odkritju spominske plošče je imel gospod profesor dr. Jos. Debevec. Govor je bil sestavljen in prednašan na vrlo duhovit način.

»Kakor je v Jeruzalemu« — pričel je govornik — »bilo vse pokonci in je vse gledalo, ko so prišli trije kralji, takoj gleda zdaj Zalog začuden na nas prišlece iz drugih krajev. Po kaj ste prišli?«

Kakor je nekdaj naš Zveličar vprašal: Kaj ste prišli gledat v puščavo? — trst, ki ga veter majec? — tako vprašujete vi nas danes.

Ne, mi nismo prišli gledat trsta, ki ga veter majec, človeka, mehkužno oblečenega. Tega ni pri vas. Pri vas so doma hoje, smreke, visoke in neupogljive. Pri vas ni človeka, mehkužno oblečenega. Sami trdn kmetje ste.

Farizeji niso vedeli odgovora. Zvezličarju, mi vam ga pa damo. Radovednost nas je prignal gledat, kakšni ljudje ste vi in kakšna je vaša vas, kjer rastejo tako velike vrste ljudje, kakor je bil pokojni Lampe, ki je prižgal celi naši domovini luč, ki bo še dolgo, dolgo let svetila. Prišli smo gledat tisto pole, kjer rastejo take glave, tisto vodo, iz katere zajemate tako modrost, žganec in kašo, ki vam zreja take otroke.

Vi nam nočete odgovoriti?! — Vseeno. — Zvedeli smo dovolj! Videli smo, trdn kmetje ste. Tudi vaš slavni pokojnik je bil kmet. Papir je bila njegova njiva, na katero je sejal neumorno dan in noč. Srca njegovih učencev in gojencov so bila njegovo polje, njegov plug pa papir in beseda.

„Bela njiva, črna ral, moder mož jo je oral!«

Mnogo njiv bi lahko pokril s papirjem, katerega je on popisal. Kmet orač drži za plug, fant stoji pri kleščah, vola vlečeta. Pokojnik je pa oral sam, oral dan in noč, oral večinoma še ledino našega slovstva.

Dober gospod razdeli zvečer delo za prihodnji dan. Ti boš delal to, ti boš delal ono. Tako je tudi pokojni Lampe razdeljeval delo: ti boš delal to, ti ono. Za vsacega je imel kakšno nalogu. Še na smrtni postelji je razdeljeval delo. Oh, koliko bi bil še naročil, a sredi največjega dela ga je kosa pokosil.

Dober gospodar vstaja prvi in gre zadnji k počitku. Tudi on je prvi vstajal, že ob 3. zjutraj, in hodil je poslednji k počitku. Včasih pa sploh cele noči ni spal.

Gospodar reže kruh svoji družini. Tudi on je imel veliko družino nad 200 otrok, katerim je rezal kruh. Sirošnico »Marijanische« je razvil in povečal. Hodil je po ljubljanski okolici in nabiral kruha za svoje otroke. Bil je svetnik, ki je znal delati čudeže.

Gozdi so pri vas, obširni gozdi, kjer bi se tuje zgubil. Domačin pa pozna vse steze in vedno najde pot. Tudi ranjki Lampe je iskal stez po najbolj neznanih krajinah vede. V najbolj težavnih vprašanjih je našel pot in iz vsake zgate izhod.

Pri vas je vse globoko in visoko. Globoki prepadni, visoke gore. Tudi pokojni Lampe se je pečal z najbolj globokimi in najbolj visokimi vprašanjimi. On je videl vedno Boga in ga je še drugim kazal. On je vodil na poti iz gozda zmot k resnici.

Mimo vašega kraja je vodila nekaj rimska pot iz Laškega na sever. Polsveta je po njej hodilo. Rimljani na sever, severni divji narodi pa na jug.

Tudi pokojni Lampe je hodil po široki poti v svet. Potoval je v obljužljeno deželo ter jo je nam opisal. Celo svojemu listu je dal naslov »Dom in Svet«, kakor da bi hotel ž njim rojakom odpirati pot med svet.

V vaši okolici vidim vzroka dovolj za velikost našega slavljenca.

Pred 51 leti so prišle v to hišo rojnice in prinesle darove: nadarjenost, pridnost, pohožnost. Danes smo pa prišli mi odkrivat spominsko ploščo vsemu slavnemu rojaku, kateremu so rojnice prinesle one darove. Na hiši se blišči zdaj plošča z zlatimi črkami, kakor vojak, odlikovan z zlatim križcem. Visoké in lepe so hiše po mestih, a ni je, ki bi nosila tako odlikovanje. Potopnik bo prišel v pozni letih in bral ta napis, a vaši otroci in vnuki bodo pripovedovali:

To je bil moder mož, kmet oratar, ki je oral ledino slovenskega naroda.

Cuvajmo hiše, ki nam rode take knete oratarje. Ne pustimo nikdar, da bi prišle tujcem v last. Trikratna slava tej hiši!

Krasen je bil tudi nagovor, katerega je imel v Lampetovi hiši kanonik dr. Andrej Karlin. Z odginjenosti treščim glasom je pričel:

»Od ginjenja mi ni bilo došle moči prijeti za besedo. Slednji sem pa vendar toliko premagal svoja čustva in dobil besedo iz svojega srca.

Skupaj sva rastla, se šolala in delovala. Pred sabo ga vidim, kako je kot dijak živahnego keglja v Alojzijevišču. S širokim razmahom je vrgel kroglio in podiral kegle. Ko je pa zapel zvonec, je prije za knjige in se učil. Dan na dan je bil vedno s knjigo v roki. Ob 4. zjutraj me je prihajal klicati v semenišču na številko 35, kjer sem stanoval, on pa poleg mene na številki 34. In potem se živo spominjam na njegovo novo mašo v Preski in kako mu je pri obedu v Goričanih knezoškof Pogačar napisil s preroškim glasom: »Deum intelligere beatissimum est!«

Naj bi šel po celi naši domovini od vasi do vasi glas: Delajte, kot je on delal. Nevenljiv njegov spomin! Pa tudi njegovo delo mora ostati med nami!«

Gospod župnik Lah je napisal kmečki hiši, ki nam je rodila vse velike moče.

Domači gospod župnik je napisil došlim gostom.

Pripomimo še, da je Leonovo družbo in Vincencijevu družbo zastopal gospod profesor dr. Jos. Gruden.

Prišli so sledoč telegrami:

Je senice (Dolenjsko). Kasor je pred desetimi leti še živ pred nam podoba njega, ki je bil oče nam sirotom Marijaniskim, ljubezni polen vodnik probujeni mladini, Vincencijev brat zupščenim, katoliškega slovstva in znanstva vnet sotrudnik in pospeševalci. Dr. Lampetova pota naj so nam tudi v prihodnje vzor pri delu za blagor slovenskega ljudstva! — Katehet Oswald.

Praga. Velikemu prijatelju slovenske umetnosti slava! — Gašper Porenta.

Šmarje-Sap. Večna slava možu, ki je delal celo življenje samo za Boga in domovino. — Trček.

Ljubljana. Tisočera slava dr. Franc Lampetovemu spominu. Pozdrav njegovim čestilcem! — Uredništvo »Duhovnega Pastirja«.

Trojana. Kamen spomenik st

s silo poraziti in delati na to, da pride vodstvo Poljskega kola v vladu bolj naklonjene roke. Za kulisami se baje bije hud boj proti Glabinskemu.

Veliko pozornost vzbuja berolinsko poročilo iz Sarajeva, ki trdi, da kljub dementijem prihajajo neprestano poročila, po katerih obišče nemški cesar s prestolonaslednikom Franc Ferdinandom Bosno. Neki turški dostojanstvenik je izjavil: O potovanju cesarja Viljema v Bosno se je že govorilo, ko je obiskal Bosno cesar Franc Jožef I. Značilno je, ker so poročila na Dunaju in v Budimpešti dementirali. Mohamedanci so se informirali in doznali, da obišče nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand jeseni Bosno oficienno. Ob tej priliki pregleda v nekaterih krajih garnizije. V Bosenškem Brodu se najbrže sestane z Viljemom in obišče skupno z njim Sarajevo.

Od svetega Gregorija.

Lepo se je začela razvijati mlađeniška organizacija po Dolenjskem. Tudi v naši ribniški dolini je posejano z izobraževalnimi društvimi in s telovadnimi odseki. V nedeljo dne 21. avgusta se je ustanovilo tudi pri nas izobraževalno društvo in telovadni odsek Orel. K tej slavnosti je prihitelo na naš prijazni hrib 142 uniformiranih Orlov iz Dobropolja, Lašč, Ribnice, Roba, Sodražice in Orlovska godba iz Škocijana. Ob 2. uri popoldne se je začel polniti naš hrib mnogoštevilnega ljudstva, ki je prihitelo od vseh strani. Ob pol 3. uri so začeli prihajati razni telovadni odseki. Ko so došli vsi, so ob 3. uri odkorakali vsi v župnijsko cerkev k skupnim litanijam. Kaj podobnega še ni gledala naša gregorska cerkev. Orli so napolnili obojo vrsto klopi do zadnjega kotička. Po litanijah so zopet odkorakali skupno na slavnostni prostor, ki je bil tudi odmerjen telovadbi. Tu so izvršile najprej proste vaje, ko so bile končane, so se vriji mladeniči poskušili na drogu. Želi so vsestransko počivalo, vmes pa je neprnehoma igrala vsega ripznanja in pohvale vredna Škocijanska godba pod spretnim vodstvom veleč. g. župnika Jereba, kateremu se tem potom najiskrenje zahvaljujemo za prelep užitek. Po telovadbi nastopi domači gospod župnik Fr. Krumpestar, ki v vznesenih besedah pozdravlja odseke drug za drugim in omenja v svojem govoru, kakšen napredek gleda danes prijazni Modic-Maticev vrt. Lansko leto je bil prav to nedeljo na tem prostoru mlađeniški sestanek ribniške dekanije. Takrat je bilo le nekaj uniformiranih Orlov iz Dobropolja, a danes so k nam prihiteli Orli iz vseh sedanjih župnij, pa bi jih bilo še več, da niso nekateri šli k prireditvi v Cerknico. Seme, ki se je sejalo lansko leto, je obrodilo prekrasen sad. Govornik se radije, da so tudi gregorški mladeniči, skoro vsi sami njegovi učenci, sledili zgledu sosednjih župnij in si ustanovili Orla. Danes zjutraj, ko so imeli domači Orli že 21 po številu, v kroju skupno sv. obhajilo popolnoma po lastni volji, je prosil on predobrega Boga, ki ga je držal v svojih rokah, naj On blagosloviti novo cvetlico mlađeniške organizacije in je na to zalil to cvetko s presvetoto Krvjo, da bo tako mogla uspešno vstrajati in se braniti pred mogočimi nasprotstvi. — Zdaj nastopi gospod Janoš Hočvar iz Ljubljane, ki izraža svoje veselje nad preporodom Dolenjske. Drugo leto bomo še bolj posvetili vso skrb Dolenjski, da bo leta 1911 preplavljeni vsa Dolenjska z rudečimi čepicami. To pa zato, ker vemo, da bo bilo pod vsako našo rdečo srajco pošteno srce slovenskega mladeniča. Bodite zvesti dragi mladeniči, sv. veri in slovenskemu narodu ne kakor nasprotniki, ki so pred kratkim raztrgali slovensko zastavo in napadli mirne Orle kakor barbari. Govornik želi novoustanovljenemu Orlu pri Sv. Gregoriju lepih uspehov in blagoslova. Viharno odobravanje je sledilo tem besedam. Nato govoril br. Drobnič in pozdravlja v imenu sodržkega Orla. Govori o disciplini, ki mora vladati v novem odseku, ki je zlasti takaj potreben, ker so vasi precej raztresene. Obrača se na starše, da naj pustete svojim sinovom, ki imajo veselje do izobrazbe vstopiti v izobraževalno društvo in k Orlu. Br. Drobnič iz Dobropolja priporoča fantom samozavest, ponos in značajnost. Mi ne potrebujemo omahljivcev, temveč trdnih fantov. Obema govornikoma je sledilo živahno odobravanje. Za tem je povzročil srečo obilo veselja in smeha. Škocijanska godba je igrala skoro brez predsedka do večera. Prelep vtis je napravilo prisrčno slovo, ki so ga pripravili domači Orli. Pod vodstvom svojega voditelja so jim klicali viharni na zdar in ihi je pozdravljal ob oknu domači župnik. Zvezčer se je pred Oblakovo gostil-

no razvila zabava. Orlovska godba je igrala domače narodne popevke in naša dekleta so pod vodstvom naše vrle in vnete gdč. učiteljice zapele par lepih pesnic. Več glasov je bilo čuti: Tako lepo je, da bi poslušal vso noč. Škocijanska godba Orlov se je odpeljala pozno v noč. Ljudstvo je bilo nad vse zadowljeno te lepe prireditve. Niti ene zavajljive besede ni bilo čuti. Naša zahvala gre vrlim našim sosedom in njih č. gg. duhovnikom, ki so nas blagovili počastiti s svojo navzočnostjo in tako povzdigniti naše slavlje. Srčna zahvala našemu dobremu gospodu župniku, ki ni štedil ne truda ne časa za to prireditve, enako g. Janku Hočvarju. Iskrena hvala vremenu posestniku gosp. Modicu za brezplačno prepustitev svojega lepega vrta, in to že v drugič letos. Lepa hvala vremenu in navdušenemu voditelju naših Orlov, ki je takoreč duša tega novega odseka. Naša hvala gre vrlim gostilni Oblakovi za izvrstno postrežbo in omogočitev slavnosti. Hvala darovalcem mlajev, zlasti darovalcu velikega 35 metrov visokega mlačja, posestniku g. Perovšku in drugim. Dragi Gregorci, na nas je ležče, da utrdimo naše izobraževalno društvo, v katerega mora vstopiti vsa naša fara in nastopili bomo lahko potem s ponosom povsod. Naj blagoslovi nebo naše novo društvo in Orla, da rasteta, živita in procvitata!

Stanko Vrazova stoljetnica.

Veličastna in nepozabljiva je bila slovesnost, ki se je vršila 21. t. m. na Stanko Vrazovem rojstnem domu v Cerovcu, v srcu ljutomerskih goric. Že v soboto popoldne so jeli prihajati v Ljutomer in v Ormož prvi gostje. Na Vrazovem domu delale so pod spremnim vodstvom neumornega tajnika pripravljalnega odbora, častitega gospoda kaplana Fr. Stuheca, zadnje priprave za vreden sprejem gostov. Topiči so pokali pozno v noč. Drugi dan na vse zgodaj vabili so zopet na izvanredno svečanost. Proti deveti uri dopoldne prihajale so že množice od bližu in daleč. Ob pol desetih je bil sloven sprejem. Proti deseti uri napolnil se je ves prostor pred lično kapelico, katero je sezidal Stanko Vrazov nečak nalašč za to slovesnost na svojem posetvu. Pred kapelo je bil postavljen oder za cerkvenega govornika in drug obširen oder za pevski zbor.

Ob desetih se je pričela cerkvena slovesnost s propovedijo čast. g. prof. dr. Antona Medveda iz Maribora o »verskih nazorih« Stanka Vraza. Z raznovrstnimi citati iz Vrazovih del kaže nam je govornik Vrazovo versko prepričanje s posebnim ozirom na ganljivi kitici iz »Djulabij« na domovino. — Med slovesno sv. mašo, katero je opravil tudi profesor dr. Medved, smo občudovali uprav izborni petje ljutomerskega pevskega zборa pod vrlim vodstvom gosp. učitelja Caherla.

Po maši vrnile so se množice na bogato okrašene slavnostne prostore okrog rojstne hiše Stanka Vraza. Vkljui ogromnemu navalu se je moglo vendar vsem gostoljubno postreči.

Ob pol dvanajstih se je začel banket, kojemu je načeloval vseučiliščni profesor in predsednik »Hrvatske Matice«, gospod Kučera. Tajnik pripravljalnega odbora, g. Stuhec, je pozdravil vse goste v prisrčnih besedah ter posebej napisil g. dr. Kučeri in vsem mnogobrojnim Hrvatom, navzočim pri Vrazovi svečanosti, osobito tudi gospodu dr. Madiču, županu kraljevega mesta Varaždina, gospodu dr. Ilešiču, predsedniku in zastopniku »Matice Slovenske«, dr. Murkotu, vseučiliščnemu profesorju iz Gradača, dr. Antonu Medvedu kot cerkvenemu govorniku, dr. Kovaciču kot zastopniku »Zgodovinskega društva« v Mariboru.

Sledila je še dolga vrsta oduševljenih napitnic, iz katerih je bilo poznati neomejeno veselje nad krasno uspeло narodno svečanostjo.

Po banketu sta sledila zares krasna slavnostna govorata.

Profesor dr. Kučera je govoril o »vzajemnosti Hrvatov in Slovencev na slovstvenem polju«.

Po govoru je položil dr. Magdič venec ob novoodkriti spomenik na rojstni hiši Stanka Vraza z napisom: »Stanku Vrazu slobodni kr. grad Varaždin.«

Potem je govoril dr. Ilešič o Stanko Vrazovem delovanju.

Fr. Stuhec je zaključil slovesno zborovanje s prisrčno zahvalo vsem govornikom in udeležencem na pomemljivi stoljetnici Stanko Vrazovega rojstva.

Po slavnostnem zborovanju se je vršila velika narodna veselica, katera sta posebno poveličala odlična pevska zborova iz Ljutomera Št. Jurija ob Ščavnici.

Nemški katoliški shod.

Te dni se vrši v Augsburgu na Bavarskem nemški katoliški shod. Vseh udeležencev je okoli 65.000 iz vseh stanov in iz vseh slojev. Prvo javno zborovanje je otvoril predsednik shoda nadsvetnik Marks, ki je povdarjal, da človeštvo silno napreduje na vseh polih, dočim se nevera čimdalje bolj širi in v široke ljudske mase zajeda. Zato je nujno potrebno posebno v takih časih, da se z vso ljubezni oklepamo Cerkve in njenega glavarja sv. očeta: protestiral je odločno proti blatenju in žalitvam papeža od strani cerkvenih nasprotnikov in pozval vse nemške katoličane k miru in slogu.

O šolskem vprašanju je govoril Wagner iz Monakovega: povdarjal je potrebo verske šole: brez verske vzgoje ni dobre in značajne mladine. Kakoršna je šola, taka bo naša mladina, taka bo tudi naša bodočnost. Naša zahteva ostane danes in vsekdar verska šola. Ker samo ta izpolni naše upe in prinaša človeštvo srečo in blagoslov.

Slednjič je govoril dr. Ebenhoch, predsednik avstrijskega ministrstva za vse vredne in značajne institucije. Med drugim je omenil, kako sta dva verna vladarja, sedanji nemški cesar in avstrijski cesar ravno zadnje čase veliko pripomogla, da se je med evropskimi narodi mir ohranil. Končno je povdarjal, da je naloga vseh kristjanov brez ozira na veroizpovedanje se skupno boriti za skupno stvar — za ohranitev krščanskega naziranja.

Dunaj proti Slovanom.

Dunaj je avstrijska prestolnica. Doslej se je vedno mislilo, da Dunaj ni izključno samo mesto Nemcev, pač pa vseh Avstrijev, ker biva na Dunaju ravno naš cesar, vladar vseh avstrijskih narodov, Nemcev kakor Slovanov. Dunaj se je smatral vedno kot središče vseh avstrijskih narodov, saj imajo ti narodi, po veliki večini slovanski, v tem mestu svoje zakonodajno zastopstvo — državni zbor. Na Dunaju ni bilo narodnostnih prepirov, znana je bila prijaznost in postrežljivost Dunajčanov napram tujecem. Avstrijska prestolnica se je tudi zaraditega okreplila in narastla do milionskega mesta, ker se ravno v prestolnici osredotočuje vse avstrijsko javno življenje.

V zadnjem času pa so nemški svobodomiseln elementi, razviti vsled svojega divjaštva, umetno zanetili na rodnotni boj tudi na Dunaju, ki velja kot prestolnica naše države tudi avstrijskih Slovanov. Najjasnejše je nemško svobodomiselin barabstvo pokazalo svojo svobodomiselnost zadnjo nedeljo, ko so prišli češki izletniki na Dunaj, da si ogledajo znamenitosti prestolnice in mednarodno lovsko razstavo, ki je pod protektoratom našega cesarja Franca Jožefa I. Svobodomiseln elementi so hoteli preprečiti navadnim izletnikom vstop v mednarodno razstavo, ki je prirejena pod imenom našega cesarja, ki je vladar avstrijskih Slovanov ravnotako kakor avstrijskih Nemcev. Pri tem pa tudi ne smemo pozabiti, da so tudi Čehi razstavili na tej razstavi svoje predmete. Ali je hotelo dunajsko nemško svobodomiselstvo pospeševati promet s tujci? V tem oziru se jim lahko ustreže.

Lahko rečemo, da je v nedeljo dunajska policija storila svojo dolžnost, ko je varovala koristi tujskega prometa. Preprečila je spopade med češkimi izletniki in nemškimi radikalnimi demonstranti. Dunajska policija je sicer za varstvo, ki ga je nudila češkim izletnikom, dobila precej gorkih od nemških demonstrantov. Topa zato, ker je izpolnila svojo dolžnost.

Nemškim radikalcem se je seveda posrečilo, da so s svojimi grožnjami odvrnili od napovedanih 1500 izletnikov, gotovo štiri petine, da se niso udeležili izleta na Dunaj. Ne more se trditi, da je obisk mednarodne lovsko razstave, ki je bila prirejena s tako velikimi žrtvami, povoljen, saj se najemniki raznih podjetij sami pritožujejo po dunajskem časopisu, da imajo zgube. Tu pa so se še nemški radikalci in podobni nemški elementi zbrali v družbo, ki naj nasilno odvrača ljudi od obiska mednarodne lovsko razstave. Ako so že vse nemški radikalci in podobni nemški elementi zbrali v družbo, ki naj nasilno odvrača ljudi od obiska mednarodne lovsko razstave.

Nemškim radikalcem se je seveda posrečilo, da so s svojimi grožnjami odvrnili od napovedanih 1500 izletnikov, gotovo štiri petine, da se niso udeležili izleta na Dunaj. Ne more se trditi, da je obisk mednarodne lovsko razstave, ki je bila prirejena s tako velikimi žrtvami, povoljen, saj se najemniki raznih podjetij sami pritožujejo po dunajskem časopisu, da imajo zgube. Tu pa so se še nemški radikalci in podobni nemški elementi zbrali v družbo, ki naj nasilno odvrača ljudi od obiska mednarodne lovsko razstave. Ako so že vse nemški radikalci in podobni nemški elementi zbrali v družbo, ki naj nasilno odvrača ljudi od obiska mednarodne lovsko razstave.

Nemškim radikalcem se je seveda posrečilo, da so s svojimi grožnjami odvrnili od napovedanih 1500 izletnikov, gotovo štiri petine, da se niso udeležili izleta na Dunaj. Ne more se trditi, da je obisk mednarodne lovsko razstave, ki je bila prirejena s tako velikimi žrtvami, povoljen, saj se najemniki raznih podjetij sami pritožujejo po dunajskem časopisu, da imajo zgube. Tu pa so se še nemški radikalci in podobni nemški elementi zbrali v družbo, ki naj nasilno odvrača ljudi od obiska mednarodne lovsko razstave.

daizletnike, ki hočejo obiskati razstavo, se to pravi, pljuvativlastno skledo. Gotovo je jasno, da ne morejo biti vsi obiskovalci dunajske razstave Nemci, če bi pa to bilo, bi bilo to zelo žalostno za mednarodno lovsko razstavo, ako bi jo nemški narodi ignorirali in se je izgubili. Neumno je tudi zahtevati, da bi mednarodne lovsko razstave ne smešli posetiči ravno Čehi, ki so sami razstavili vsega zanimanja vredne stvari. Dunajski osrednji odbor je razposlal vabilo vsem narodom in Dunajčani so lahko veseli, ako pride na Dunaj čim največ tujcev, kajti dobike bodo imeli sami.

Tu pa se oglaša naenkrat 1500 posetnikov iz Prage. Istočasno pa stopijo tudi nemški radikalni razsajači na pozorišče, proglaše dunajsko nemštvoto kot ogroženo vsled češkega obiska ter pozivljajo ljudi, naj sprejmejo izletnike z goračami na kolodvor, ako ne ostanejo doma. Nemška svojat ni tudi hotela odnehati, ko so Čehi vsled posredovanja dunajske policije izjavili radovljivo, da na Dunaju ne bodo nastopali demonstrativno na kakršnikoli način. Nasprotno, to je še najbolj ujetilo nemške radikalne demonstrante, ki niso hoteli, da bi bile vse njihove priprave za demonstracije uničene.

Svojo jezo so na surov način pokazali na dunajski policiji, ki je imela neprehomu v nedeljo in pondeljek službo. Da ne more nihče odobravati postopanja dunajske poulične svojati, je gotovo.

Ali se bo nemško svobodomiselstvo razvilo celo tako daleč, da bodo nemški razgrači napadali tudi slovanske državne poslanke, ko bodo prišli izvrševati na Dunaj svojo dolžnost? Ne bilo bi preveč čudno, ako bi se tudi to zgodilo.

Dunaj je avstrijska prestolnica ter mora biti popolnoma neutralen, kajti v Avstriji je velika večina slovanska, in Slovani imajo pravico zahtevati, da se jih v avstrijski prestolnici ne pobija. Nemške svobodomiseline demonstracije preteklo nedeljo na Dunaju pa so še tembolj vredne obsojanja, ker so se vršile par dni pred velepomembnim cesarskim slavljem proti ljudem, ki so si hoteli ogledati razstavo, prirejeno pod protektoratom našega cesarja Franca Jožefa I.

Izgredne nemške nacionalce ostro obsoja tudi vse krščansko nemško časopisje.

Dnevne novice.

+ **Zupanova nepotrditev.** Glede nepotrditev Ivana Hribarja za župana smo včeraj jasno in nedvoumno označili svoje stališče. Vkljui temu pa »Narod« kleveče o »klerikalnih vplivih« z očitnim namenom, da hujška tiste ljudi, ki jih sicer pozivlja, naj ohranijo mirno kri. To dvoumno pisanje liberalnih listov že zdavnaj poznamo; na eni strani vpijejo: mir!, na drugi pa: udri ga! Na ta način so zadnji čas nastale vse demonstracije v Ljubljani. Upamo, da se zdaj ta reč ne bo posrečila. Glede Hribarjeve nepotrditeve same pa si ne moremo kaj, da ne bi komentirali nekega stavka, ki ga je »Narod« včeraj o tem napisal: »Hribar se od dneva, ko je prvič zased

vedano, da bo S. L. S. slekjoprej stala na braniku slovenstva in izvajala boj zoper nemško vlado tudi poslej s tisto doslednostjo, odkritostjo in odločnostjo, ki jo je dozdaj kazala, opri na svoja načela in vesoljno slovensko ljudstvo!

+ **V Prečni pri Novem mestu** bo volivni shod v nedeljo, 28. t. m., po rani maši.

+ **Občni zbor »Mlekarske zveze« v Ljubljani** se je vršil včeraj dne 22 t. m. dopoldne v lastnih prostorih na Dunajski cesti. Mlekarska zveza je v preteklem letu krasno napredovala in ima najlepšo bodočnost. Prometa je imela 1.040.474 K 35 v čistega dobička 3288 kron 40 v. med tem, ko je bilo leta 1908. 351.646 K 68 v prometu z 248 K 25 v čistega dobička. V odboru sta bila na novo izvoljena: Franc Bešter, kaplan v Cerkljah in Andrej Cerkovnik iz Št. Ruperta. Promet Zveze se je torej vkljub slabih letini in suši pomnožil za trikratno. Zveza je sklenila storiti še en korak naprej in urediti kupčijo z mlekom v Trstu. Preskrbelo se bode tam za lastne prostore in kupčevalo na debelo. To je najboljši odgovor onim listom, kateri Zvezo vedno napadajo in nesramno obrekajo, na drugi strani pa kričijo da Slovenci nismo za nobeno skupno delo. — Grof Barbo se spominja Njega Veličanstva presvitlega cesarja 80letnico, nakar vsi navzoči vstanejo s trikratnim »Slava! Pošlje se brzjavka ekscelencu grofu Paaru, da sporoči Njega Veličanstvu presvitlemu cesarju udanost in zvestobo zbranih kranjskih zborovalcev.

+ **V Valtivasi** pri Novem mestu je bil v nedeljo zjutraj prav dobro obiskan shod volivev S. L. S. Poročal je deželní odbornik E. Jarc, čevar kandidaturo so sprejeli volivei soglasno.

Iz Dolenjega Logata. Na dopis v »Slovenskem Narodu« z dne 20 avgusta t. l., v katerem se nekdo prav po otroško zaganja v slavnost povodom otvoritve »Društvenega doma« v Dol. Logatcu na dan 15. avgusta t. l., ne maramo dosti odgovarjati, ker z ljudmi, katerim ni do resnice, — in med te je prav gotovo šteti »Narodovega« dopisnika, — najbolje nič imeti opraviti, marveč jim le izreči pomilovanje, da morajo za svoje namene segati po tako nizkih sredstvih. Poročevalec »Slovenskega Naroda« ali slavnosti niti videl ni, ali pa, če jo je videl, je moral takrat imeti čisto drugačne čute, kakor pa jih imajo splošno vsi ljudje. Sicer ne bi mogel po pravici trditi, da ni bilo mlajev skoro nič, saj jih še danes ljudje, ki prihajajo v Dol. Logatec ali se le vozijo mimo njega, brez kakih težav vidijo, če niso slepi. Telovadbo in sploh nastop naših vrlih Orlov deva čisto v nič. Če ima dopisnik o dobri telovadbi kaj pojma in če ni hotel namenoma lahati, moral bi resnici na ljubo izjaviti kot objektiven poročevalec, da je bil ves nastop Orlov - telovadec tako dobro posrečen, da se sploh malokdaj in malo kaj boljšega vidi. Nevočljivost je grda pregraha, zato naj bi se je bil tudi »Narodov« dopisnik oprostil! Ako bi se pri sokolski telovadbi kaj tako dovršene doseglo glede telovadnega nastopa, kakor se je na naši slavnosti dne 15. avgusta t. l., ne bilo bi v liberalnih časopisih slavospevov ne konca ne kraja. Kar po liberalstvu ali svobodom celstvu diši, oziroma smrdi, je vse dobro, kaj ne, kar je pa na naši strani, vse slabo in naj si bode samo na sebi še boljše? Če bi se v vaših vrstah Sokoli onemogli po tleh valjali in preobračali kozolce po kakem cestnem jarku ali za kakim plotom, pa bi se to gibanje proglašilo slovesno za najlegantnejše in najdrznejše telovadne kretanje. Saj se poznamo! Naše vzorno ženstvo, posebno »Bogomila« vam je tudi na poti. Čisto naravno! To vas peče, dobro veste zakaj! Ali jih še nimate zadosti za ples in različno zabavjanje, zakaj se vam delajo skomine po naših zavednih, npravno zdravih dekletah in ženah? Dokler boste imeli pri sebi zadosti opravka, toliko časa pustite pošteno ženstvo krščanskega mišljenja in življenga pri miru! Kakor rečeno, roke proč od oseb našega mišljenja in ocenjujete svoje Sokole in njihov način, tu boste našli obilnega, četudi ne preveč prijetnega gradiva! Pa, kaj bi še pisali? Skrpučalo v »Slovenskem Narodu« je tako zmedeno, kakor bi trešilo vanj. Dopisnik njegov menda ni dobil niti celotne ljudsko-šolske izobrazbe. O kaki logiki še slišal ni, ali pa tudi res samo slišal!

Nevesta utonila. V nedeljo 21. avgusta sta se šla kopat v Savinjo nad Zidanim mostom gospodični Nina Krämer in Mici Sulčič. Nina se je upala predaleč in je utonila na istem mestu, kjer je utonil pred leti njen brat. Zadel jo je v vodi mrtvoud. Tragična smrt mlade neveste, ki se je imela kmalu poročiti z. g. asistentom južne železnice

Franke. Pogreb se vrši v torek popoldne ob pol šestih od hiše žalosti.

— **Za steklarje.** V vasi Gebedže pri Varni v Bulgariji ima tvrdka Fresco, Meschulam & Comp. tovarno za steklo, v kateri je delalo do nedavno mnogo avstrijskih podanikov. Vsled nerednosti pri izplačevanju mezde pa je prišlo do resnih nasprotij med delavstvom in gospodarji. Da se preprečijo večji nemiri stradajočih in osleparjenih delavcev, so jih morali spraviti v domovino. Ker se taki slučaji pri navedeni tovarni često ponavljajo in ni izključeno, da bodo vnovič nabirali steklarje za to tovarno po naših krajih, se ljudstvo opozarja, naj se ne da zvoditi in naj ne vstopa v delo brez pravoveljavne delavske pogodbe.

— **Ostri strelli pri vojaških vajah v Slavoniji** V Našicah je na vajah 78. pešpolku iz Osjeka; v petek je nenadno padlo nekaj ostrih strelov, ki so prodri do železniške postaje in bližnje opekarne. En strel je zadel in težko ranil delavca Klobučarja. Uvedla se je stroga preiskava.

— **Odredbe za obvladanje jesenskega prometa 1910 v področju državne železniške uprave.** V svrhu pospešenja jesenskega prometa je oziroma bo c. kr. državnoželezniška uprava ukrenilo sledeče odredbe: Dobava 2000 novih tovornih voz, hitra poprava pokvarjenih voz, vožnje tudi ne do cela izkorisčenih zasilnih tovornih vlakov, dalekosežna in pravočasna omejitev režijskih transportov, pospešenje vseh nakladanj, katere ima zvršiti železnična, podaljšanje delavnega časa v skladisih, eventualna vpeljava nočnega dela, kar najbolj možno izkorisčanje nakladne teže in prostornine tovornih voz, pospešeno objavljenje dospelega blaga itd. Te odredbe bodo pa imele popoln uspeh šele tedaj, če bo tudi občinstvo, ki odpošilja blago, v svojem lastnem interesu kar najkrepkeje podpiralo državnoželezniško upravo in njene organe v stremljenejših po brezhibnem razvoju jesenskega prometa. Na to samopomoč je železnična naravnost navezana in vsak posamezni odpošiljalci, od veleposestnika in veleindustrijalca pa do najmanjšega poljedelca, obrtnika in trgovca je v stanu, da pripomore k dosegbi želenega cilja. Izmed sredstev, ki so na razpolago odpošiljaljem, da podpirajo z velikimi materialnimi žrtvami zvezane odredbe državnoželezniške uprave, je uporabiti en del že sedaj, drugi del pa v jesenski seziji sami. K prvim spada: 1. Dobivanje in odpošiljanje onih snovi in proizvodov, katerih za jesen in zimo določena zaloge je že sedaj pripravljena za prevažanje, ali kojo je možno pripraviti za odpošiljanje, najkasneje do konca avgusta. To je tudi v posebnem interesu prejemnikov tega blaga, ker je točno prevažanje sedaj brez težkoč možno, v tem ko bo jeseni često zelo otežkočeno, če ne popolnoma onemogočeno. 2. Izjava glede dovoljenja za brzjavno (oziroma kjer je telefon, za telefonično) objavljenje dospelega blaga. Brzjavno objavljenje se priporoča zlasti onim prejemnikom, ki stanujejo bolj daleč od železnic, če je tam c. kr. brzjavni urad. O postopanju pri oddaji zadavne dovolilne izjave daje pojasnila bližnji c. kr. železniški urad. K sredstvom, katere naj uporablja odpošiljalci, oziroma prejemalec, v času močnega jesenskega prometa, spadajo: 1. Pričetek nakladanja takoj po pripravi voz in kar najbolj možno nepretrgano in hitro končanje dela. 2. Pričetek skladanja kakor hitro mogoče po prejemu objavnice o dospelem blagu. 3. Izkorisčanje zgodnjih jutranjih ur, kakor tudi večernih in ponočnih ur za skladanje oziroma nakladanje, v kolikor je to po predidočem dogovoru s postajo možno. Postaje imajo nalog, da ustrežejo takim željam, v kolikor to dopušča varnost obrata in pri tem delu zaposlenih. 4. Pravočasno in na najpotrebnje omejeno naročanje voz ter ureditev dovažanja blaga takoj po prejemu objavnice, da ne bo blago v skladisih nakopičeno in ne bo ovir pri skladanju. 7. Preklic morebitnih prepovedi glede dovažanja blaga od septembra do decembra v onih postajah, kjer je urejena prevaževalna služba. — Pri zavednem vzajemnem delovanju odpošiljaljev in železniških organov ne bo večjega nakopičenja blaga in železnični se — kar je upati — ne bo treba poslužiti pravice za zvišanje skladnine in vozne stojnine ter skrajšanje skladnine prottega časa in nakladnih rokov.

— **Deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih na Kranjskem** dovolila je c. kr. generalna direkcija tobačne uprave letno subvencijo. Za tekoče leto se je ta določila na 1500 K. S tem stopila je tudi tobačna uprava v krog onih faktorjev, ki redno podpirajo in socialnih ozirov tako važni boj proti jetiki. Deželno pomožno društvo pa bo svojo skrb v še večjem obsegu kakor

dosedaj obračalo na tobačno delavstvo in njegova rodinbe.

— **Jeruzalemko romanje.** Prazna sta še dva ženska prostora v I., dva v II. in eden v III. razredu. Do nedelje je še mogoče sprejeti, kdor takoj pošlje denar in obenem potni list (pos) od okvir glavarstva. Posebnega potnega lista je treba samo onim, ki so se prepozno oglasili; vsem drugim, tudi Galilejem, ga ni treba. — Imenik z legitimacijo vred se razpošlje ta teden.

— **Dobrodelen darila.** O priliki 80-letnega rojstnega dne Njegovega Veličanstva cesarja naklonil je c. kr. legacijski tajnik Nikolaj vitez Gutmanthal »Deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih« 100 K. Pekovski mojster g. Jean Schrey pa je pri isti priliki izjavil, da bode meseca avgusta brezplačno zlagal kruh. Če pomislimo, da nakaže deželno pomožno društvo v oskrbi stoječim rodbinam in otrokom vsaki mesec do 400 hlebov kruha po 40 vinarjev, lahko ocenimo vrednost tega velikodušnega darila.

— **Socialen tečaj** za katoliško-narodne akademike se vrši v sredo, četrtek in petek (24. do 26.) na Sv. Joštu nad Kranjem. Pričetek v sredo popoldne ob treh.

— **Za »Slovensko dijaško zvezo«** so darovali: prevzvišeni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič 200 kron, mil. g. gen. vikar J. Flis 20 K, slov. kat. izobraž. društvo v Podbrezjah mesto nagrade za predavanje tov. Cvenkla 5 kron, župnik Globelink 4 K, dekan Lavrič 20 K, župnik Alojzij Kralj 5 K, župnika Gust. Koller in Klemen po 2 K, neimenovan 53 K 74 h. — Vsem preč. gg. se tem potom odbor S. D. Z. najprišrečje zahvaljuje za velikodušne darove in dejansko naklonjenost.

— **Vročina zadnjih treh dni** je na pravila na poljskih pridelkih vidno izpremembo. Vse se je znatno pomladilo in poživilo. Najbolj pa si je opomogla ajda, ki prej ni imela posebne rasti, tako da je dospela do cvetja, in to ne samo po Dolenjskem, ampak tudi v ljubljanski okolici. Medena paša je zvabilna pridno čebelo na delo in čebelarji goje po vsej pravici najboljše upe, ki se jim tudi uresničijo, če ostane tako vreme vsaj še kakih deset do dvanaest dni.

— **Otavo** so po nekodi že začeli kotiti. Mokra in vlažna pomlad je dala obilo sena, deževno poletje pa je pripomoglo, da je tudi otava letos tako izbornno vzpelja, kakor že celo vrsto let ne. Ker je pri spravljanju sena vreme zelo nagajalo, so začeli otavo ob najlepšem vremenu z največjo naglico kosit, da ne pride kako razočaranje; žal, da kosev primanjkuje, da jih niti za drag denar ni dobiti. — Na Gorenjskem okrog Leseca je še mnogo travnikov, ki niso niti vprvič pokošeni, deloma ker je košnja predraga, deloma ker ni dobiti delavcev in imajo sicer dovolj živinske poklaje.

— **Umrl** je v Trebelnem 21. avgusta Janez Klemenčič, trgovec in ključar župne cerkve. Bil je vrl mož in skrben oče. N. v m. p.! — Dne 17. avgusta se je obstrelil hotelec se umoriti 55 let stari Franc Dragan iz Roj. Vzrok pijanost. Svinčena zrna so mu prsa hudo razmeharila. Prepeljali so ga v bolnico usmiljenih bratov.

— **Sveta Gora.** Slovesno je včeraj 22. avgusta blagoslovil domači rojak P. Hugo Bren dva nova stranska oltarja z asistenco sosednih gospodov. Slovesnost je bila prav lepa. Prijatelji narave pridite v naše hribe, gotovo vam ne bo žal. Pešpot dve uri hoda iz Save, tri ure pa od Litije.

— **Kozolca sta pogorela**, dne 21. t. m. kolarju Trpinu in njegovemu sosedu v Hotedršici. Ljudje so bili ravno v cerkvi pri popoldanski službi božji, ko je začelo goreti in je takoj vse hitelo na pogorišče. Tudi požarni brambi, domača in godoviška sta prihiteli na pomoč in posrečilo se jim je, ogenj lokalizirati, dasiravno je v bližini z žitom napolnjen kozolec in prav tik vasi, v kateri je še več s slamo kritih poslopov. Začiali so baje otroci.

— **Požar v Hotedršici.** — **Velika nešreča preprečena.** V nedeljo 21. t. m. je med popoldansko službo božjo nenadoma izbruhnil ogenj v kozolcu posestnika Valentina Brusa, ki se je tako razširil na gospodarsko poslopje sosednega posestnika Franca Trpina. Ogenj se je opazilo prepozno in ko so domači ognjegasci prišli na lice mesta, omenjenih poslopov ni bilo več mogoče rešiti. Panika je bila velikanska. Vročina dneva je bila neznašna in lahen piš je raznosal pepel in gorečo slamo na vse strani. Mnogo hiš v onem traktu je kritih s slamo, med hišami pa obloženi kozolci. Zgorela bi bila vsa vas in le previdnosti posameznikov se je zahvaliti, da se je požar omejil. Tudi ni čuda, da je vsakdo le misli nase in varoval svoje imetje. Strehe so polivali z vodo in jih zavarovali z mokrimi rjuhami. Najhujše

je bilo, da je primanjkovalo vode. Tudi domača požarna bramba je bila premašlo disciplinirana. Prihitele so tudi ognjegasci iz Godoviča. Vzrok zopet nesrečni otroci. Pazit je vendar nanje, ako ste doma za variha! Imenovana posestnika sta imela malone vse svoje premoženje v kozolcih in sta le za malo zavarovana. Škoda se ceni od šest do 8 tisoč kron. Usmiljena srca, spomnite se pri zadetih!

Štajerske novice.

— **Maria Snežna na Velki.** Naše bralno društvo »Kmetovalec« je priredilo 21. t. m. veselico s petjem, govorom in igro »Trije tički«. Ta prireditve je temvažnejša, ker leži naša fara ob nemški meji in spada občina že pod cmureški sodni okraj. Vendar se nam zdi, da slovenska stvar pri nas ne nazaduje. Slične veselice kot nedeljska, bodo veliko pripomogle k nadaljnji proboji in okrepliti slovenske življe ob meji. Poučni govor je imel predsednik S. K. S. dr. Korošec. Pevske točke so oskrbeli šentjanski slavčki pod vodstvom kaplana Bosina. Igra »Trije tički« so skrbno vprizorili domačini ter igralci in igralke iz Maribora, St. Jurija in Jarenine. Udeležba in zanimanje pri veselicu je bilo veliko, kar je dobro znamenje, da je ljudstvo sprejemljivo za vzbujanje narodne zavsti.

Ljubljanske novice.

— **lj Novi ljubljanski župan.** »Hrvaška korespondenca« poroča iz Trsta: Tržaškim liberalnim Slovencem se poroča, da se je po paktu, ki se je sklenil med deželno vlado in večino ljubljanskega občinskega sveta, tako-določilo: V prihodnji seji ljubljanskega občinskega sveta bo za župana zopet izvoljen nepotrjeni župan Hribar, ki bo odklonil izvolitev. Nato bo izvoljen za župana sedanji podžupan in deželni odbornik dr. Tavčar, ki bo izjavil, da sprejme izvolitev. V svojem govoru dr. Tavčar ne bo omenjal z besedico Hribarjeve nepotrditve. Po paktu postane deželni odbornik dr. Triller. S tem paktom so se liberalni Slovenci izognili razpustu občinskega sveta.« Beležimo z vso rezervo.

— **Popolnoma mirno** je bilo sinoči v Ljubljani. Deželna vlada in magistrat sta izvedla najobširnejšo varnostne odredbe. Pred pošto je bilo zvečer večje število nevolivcev, ki jim je policija povedala, naj ne motijo pasaže, in jih razkropila. Govorilo se je, da se namerava peti pred Hribarjevim stanovanjem, a to je bila le govorica. Mir se včeraj ni kršil, kar je bilo popolnoma prav in pametno. Bivši ljubljanski župan Ivan Hribar je izdal včeraj neki oklic na somesčane, ki je bil plakatiran, a ga je oblast zaplenila, pozneje pa je bivši župan izdal drugega.

— **lj »Narodno delavsko organizacijo«** je c. kr. deželna vlada včeraj razpustila in sicer z utemeljitvijo, da je 31. julija 1910 na občinem zboru vajenske skupine sklenila resolucijo, ki pozdravlja češko antimilitaristično propagando češke narodnosocialne organizacije ter s tem prekoračila svoj delokrog in odobrila protipostavna dejanja.

— **lj Prest**

Ij Preselitve v Ljubljani. V avgustovem sedilnem roku se je v Ljubljani preselilo 531 strank z 1800 osebami. Na novo je prišlo v mesto stanovat 28 rodin, dočim se je 20 strank izselilo v druge kraje. — Malih stanovanj za nižje sloje še vedno primanjkuje, število velikih, dragih stanovanj pa zadošča sedanji potrebi. V splošnem se čujejo pritožbe o visoki najemščini, katero pa so nekateri hišni gospodarji iznova povišali.

Ij Nagla in neprevidna vožnja je v smislu veljavnega cestno - policijskega reda prepovedana. Vzlic temu pa se je v zadnjem času vdomačila med tukajšnjimi vozniki navada, da vozijo po ulicah, kjer je največ prometa, po mostovih in križiščih cest z brezprimerno brzino. Oblast bo vsled tega proti vsem, ki vozijo naglo in neprevidno, začela nastopati z najstrožjimi sredstvi.

Ij Pobegnil je dne 5. junija 1895 rojeni tesarski vajenec Rudolf Anžič iz Spodnje Šiške, štev. 197, kakor je to že večkrat storil. Fant je bil že na Pruskom, od koder so ga pa zaradi njegove zanikarnosti izgnali. Kakor drugi njegove vrste je tudi on zelo nestanoviten in nezanesljiv. Kjer se ga zaloti, naj ga županstvo nazaj odpravi v Spodnjo Šiško ali vsaj njegovo bivališče sporoči okrajnemu sodišču v Ljubljani, oddelek IX. — C. kr. okrajna sodnja v Ljubljani, odd. IX., dne 19. avgusta 1910.

Ij Ogenj vsled eksplozije raket. Včeraj popoldne okoli pol 3. ure je nastalo v hiši dedičev Josipa Andreja v Knaflovi ulici št. 15 močno pokanje, kmalu nato pa je začela goreti streha. Prvi so bili pri ognju tržni stražnik Kukovič, ki se je tudi nekoliko na roki opekel, slugi Rak in Žnidaršič, stražnik Iglič in sluga deželnega muzeja ter začeli gasiti s hišno cevjo, ki je bila v podstrešju. Med tem pa je čuvaj na Gradu z dvema streloma alarmiral gasilno in reševalno društvo, ki je bilo z že priznano hitrostjo na lici mesta ter pod poveljstvom podnačelnika g. Jožeta Turka ogenj naglo pogasilo. Zgorel je del strehe in nekaj kovčevkov, ki so bili v podstrešju. Škoda znaša okoli 500 K ter je hiša zavarovana pri »Assicurazioni Generali«. Ogenj je nastal vsled eksplozije raket, katere je imela neka stranka spravljene v podstrešju in so se bržkone vneli vsled solnčne vročine. Ker se je bilo sledilcev nabralo na stotine, je pomagalo policiji tudi ljubljansko orožništvo.

Ij Zgodnje zelje, ki se prideluje zlasti na ljubljanskem polju, prihaja že nekaj tednov na tukajšnji trg. Zadnjo soboto pa so se začeli izvažati v večjem obsegu v naše južne obmorske dežele, Trst, Pulj, Grško, Malo Azijo in celo v Egipt. Lepe, zdrave zelnate glave plačujejo po 10 do 14 vinarjev, včasi tudi čez. Kupčija je živahnna in daje precej dobička.

Telefonska in brzojavna poročila.

DEŽELNI ZBORI IN DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 23. avgusta. Vlada že dela priprave za sklicanje deželnih zborov. Deželni zbori bodo zborovali od srede septembra do konca oktobra. Moravski deželni zbor se skliče 19. septembra. — Začetkom novembra se skliče državni zbor. Kadaj se skličejo delegacije, je zdaj še popolnoma negotovo.

HRVATSKI SABOR RAZPUŠČEN.

Zagreb, 22. avgusta. Ob 10. uri popoldne so se zbrali skoraj vsi člani hravatskega sabora, da bi bili navzoči pri razpustu sabora. Ban je prišel v zborniščo dvorano ob 11. uri, se podal na sedež pod baldahinom in je pokrit čital kraljev reskript. Reskript se z zadovoljstvom spominja zadnjega sabora, označi pa razpust istega potreben vsled spremenjenih razmer, ker je večina deželnega zabora prišla v navskrije z vladom. Poslanci so se podali potem v cerkev in so se nato vrnili nazaj v zborniščo dvorano, kjer je bil overovljen zapisnik današnje seje.

KOALICIJA JE ODPOVEDALA BANU SLUŽBO.

Zagreb, 23. avgusta. Koalicija je banu naznanila, da prekine z njim vsa pogajanja, ker je stremljenje bana koalicijo razbiti. Nove volitve se vrše v prvi polovici oktobra.

RAZMERJE MED AVSTRIJO IN SRBIJO.

Berlin, 23. avgusta. Srbski minister za zunanje zadeve Milovanovič je izjavil, da trgovinska pogodba z Av-

strijo nimata samo velik gospodarski, ampak še večji politični pomen. Pogoda je storila konec dosedanja neznotni napetosti med obema državama.

DRŽAVNI PREOBRET NA SRBSKEM?

Belgrad, 23. avgusta. Skupščina bo prve dni septembra sklicana k izrednemu zasedanju. Baje se takrat izvrši velik državni preobrat.

DEFRAVDACIJE V RUSIJI.

Peterburg, 23. avgusta. Revizija sibirske železnice je pokazala, da se je poneverilo 23 milijonov rubljev.

PRINC ALOJZ LIECHTENSTEIN.

Dunaj, 23. avgusta. Princ Alojzij Liechtenstein se je včeraj zvečer počutil mnogo boljše, vsled česar mu niso vbrizgali morfija. Zdaj je njegovo stanje objektivno boljše.

JAPONSKA ANEKTIRALA KOREJO.

Tokio, 23. avgusta. (Nemška kabel. družba.) Japonska je proglašila, da je anektirala Korejo.

ČRNOGORSKO SLAVLJE.

V Bar se je pripeljal bulgarski car Ferdinand. Črnomorski princ Danilo in bulgarski poslanik sta došla na ladjo, kjer sta pozdravila bulgarskega vladarja in princa Borisa. V avtomobilu se je peljal bulgarski car v Cetinje, kjer ga je pozdravil črnomorski knez Nikita. Pri slavnostni pojedini je napis črnomorski vladar bulgarskemu carju, ki je odgovoril: »Cestitam pri 50-letnem vladnem slavlju prisrčno in odkrito kot svojemu bratu. Četrstoletja traja to prijateljstvo in bratovska ljubezen med Bulgari in Črno Goro kljub vsem viharjem in izkušnjam, ki so obiskale Balkan. V imenu Bulgarov prisrčno pozdravlja in čestita knezu. Bratski sprejem ga je globoko ganil. Nepretrgljive so bratske vezi med Bulgari in Črnomorci. Ostati hoče zvest prijatelj Črne Gore.« — Italijanski kralj in kraljica sta došla v Cetinje včeraj popoldne.

DRŽAVNI PREOBRET V SRBIJI?

»Pravda« poroča, da se snide skupščina začetkom septembra k izrednemu zasedanju. Sklicanje skupščine je baje v zvezi z državnim preobratom. Srbski prestolonaslednik potuje, ko se povrne iz Cetinje, v Peterburg.

PROTIGRŠKI BOJKOT

v Turčiji je povzročil Grkom 20.000.000 frankov škode.

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

V Lizboni so razširjene govorice, da izbruhne revolucija in da se namerava proglašiti vojaška diktatura.

UMORJEN AVSTRIJEC V MAROKU.

Pariški listi poročajo, da so našli 18. t. m. med Elksarom in Fezom grozno razmesarjeno truplo nekega Avstrijca.

VSTAJA V NIKARAGUI.

Iz Vašingtona se poroča, da so Estradove čete premagale vladne. Predsednik Madriz namerava zapustiti državo. Estrada je izdal oklic, s katerim javlja, da prevzamejo vstaši vlado. V Managui so bili veliki izgredi proti Američanom. Ljudstvo je klicalo: smrt Jankejem!

JAPONCI ANEKTIRALI KOREJO.

Uradni brzjav lapidarno poroča, da so Japonci anektirali Korejo. Kakor znano, se je bila velika japonsko-ruska vojska za Korejo. Japonci so stoletja sem želeli, da zagospodarijo na Koreji. Njihova želja se jim je zdaj izpolnila.

RUSIJA PROTI FINSKI.

Iz Peterburga se poroča, da pripravlja ruska vlada nov udarec proti avtonomiji Finske, ki bo izzval v Finski še večje ogorčenje, kakršno je bilo dolej. Vlada namerava porusiti imena finskih mest. Glavno mesto Finske, Helsingfors, bi se imelo po načrtih vladne imenovati Aleksandrovsk. To je čita kazem za odpor, ki so ga pokazali proti zadnjemu zakonu, ki krši njihovo avtonomijo.

V prerokovi deželi.

Profesor na dunajskem vseučilišču, prelat dr. Alojzij Musil, je znan v vsem znanstvenem svetu kot raziskovalec Arabije. Te dni se je vrnil s svojega zadnjega potovanja po Arabiji na Dunaj z bogatimi uspehi.

Kakor pred dvema leti je tudi zadnje potovanje dr. Musila bilo izključno namenjeno v Arabijo. V raziskovanju te dežele je dr. Musil strokovnjak in si

je na tem polju pridobil veliko zaslug za slavo avstrijske domovine. Zadnje njegovo večje potovanje se je vrnilo vsled tuje intervencije.

V sredih dela je letos dr. Musil 17. marca brzjavno poklical avstrijsko poslanstvo v Carigrad. S tem je bil začetek zadnjega potovanja po Arabiji storjen. Povdarjati pa treba, da je bilo to potovanje skrajno naporno, vendar za znanost izrednega pomena. V Carigradu so se vrnila najprej z raznimi državnimi dostojanstveniki pogajanja, katerih posledica je bila, da je dr. Musil z dovoljenjem svojega predstojnika po naročilu turškega zunanjega ministra in najvišje zdravstvene oblasti nastopil potovanje v severno Hedžo. Vsa zadeva je bila za dr. Musila gotovo privlačna, kar si lahko mislimo. O pokrajinh, ki jih je nameraval raziskati, pa hočemo izpregovoriti par besed.

Severna Hedža je bila domovina svetopisemskih Madjanov, onih napolnomadov, ki igrajo veliko vlogo v sv. pismu, zlasti pa v življenju Mozes. V severni Hedži, v starem Madjanu, je po najstarejši svetopisemski tradiciji gora Sinai. Tjakaj so bežali politični zločinci, kakor pripovedujejo starci egiptovski viri, tamkaj je našel zavetišče tudi Mozes, kot pripoveduje Jožef Flav, in tamkaj so nastali po Jožefu Flavu najvažnejši deli petier Mozesovih knjig in tjakaj (ne k današnji, recimo krščanski gori Sinaj), je vodilo tudi več postaj eksoda, ki jih je našel dr. Musil — vendar pa je bil pravzaprav ves Madjan še popolnoma neznan. Jasno je, da more vzbuditi ta pravljica dežela s svojimi zgodovinskimi kraji v vsakem raziskalcu veliko zanimanja, temvečjega še v biblistu, in tem bolj v dr. Musilu, kateremu se je naenkrat nudila priložnost, da raztegne svoj zemljevid, ki slovi v znanstvenem svetu, od severne Arabije do Rdečega morja. Tudi je upal, da bo v teh pokrajinh s starodavnimi trgovskimi cestami odkril tudi druge važne predmete in zanimivosti. Dr. Musil se je torej odločil prekiniti za več mesecov svoje znanstveno delo ter iti na potovanje.

Dne 21. aprila je raziskovalec zapustil Dunaj ter je odpotoval preko Trsta v Beirut in od tam v Damask. Pripomniti je treba, da se je tudi tega potovanja udeležil zvesti sotropnik dr. Musila, narednik v vojaškem geografskem zavodu, Rudolf Thomasberger. Spremljal je dr. Musila vsled naročila predsednika cesarske akademije znanosti tudi asistent na geološkem zavodu, dr. Leopold Kobler. Po naročilu in pod zaščito turške vlade naj bi potoval dr. Musil, toda že v Damasku se je izkazalo, da je le malo upanja na varstvo turške vlade. Vlada je sicer bila tu, a manjkalo je vsakega spoznavanja pred njo, varstva je manjkalo. To označuje že dovolj dejstvo, da so zastopniki turške vlade prepovedali izstopiti dr. Musilu iz železnice vsled strahu. Ako bi se dr. Musil posrečil priti izpod okrilja vladne moči, bi mu v tem slučaju zmanjkalo vsake podpore in vsaka zveza z mogočnim, povsod spoštovanim in priznanim glavarjem, pod česar varstvo bi se vsa ekspedicija zatekla. Ta glavar, ki je spremil dr. Musila že na prejšnjih njegovih potovanjih, je bil knez Nuri eben Salan in je taboril 20 dni oddaljen od Damaska. Na njegovo mogočno, s tru-

dom pridobljeno pomoč v tem slučaju ni bilo mogoče računati. Rodovi v severni Hedži, večinoma pastirji drobnice, so razkropljeni in med njimi ni bilo niti enega glavarja, na česar ime bi se moglo sklicevati. Tako so se pokazale že v začetku potovanja velike ovire. Končno se je posrečilo s pomočjo vrlega dragomana Kalila Fatala dobiti nekoliko zasebnih, dragocenih priporedilnih pisem, ki naj bi nadomeščala oficijelna pisma. S tem pa se je izgubilo mnogo časa in bivanje v Damasku je trajalo dalje kot se je pa mislilo prvotno. Pričelo se je potovanje v pokrajino, ki jo je bilo treba raziskati. (Konec.)

Družinska Pratika 1911

je ravnikar izšla in se dobiva od danes nadalje pri vseh dosedanjih razprodajalcih. - Cena razprodajalcem ostane nepremjenjena.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 23. avgusta.

Pšenica za oktober 1910	9.77
Pšenica za april 1911	10.01
Rž za oktober 1910	7.36
Rž za april 1911	—
Oves za oktober 1910	7.45
Koruza za avgust 1910	5.64
Koruza za september 1910	5.61
Koruza za maj 1911	5.74

Meteorologično poročilo.

Den	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predavanje v 24 urah v mm
22	9. zvez.	732.5	21.4	brezvet.	pol. obl.	
23	7. zjutr.	35.4	19.0	sr. jvh.	oblačno	0.0
23	2. pop.	35.1	17.7	sr. sever		

Srednja včerajšnja temp. 22.7°, norm. 18.2°.

Iščem učiteljico

veselega in prijetnega značaja za podučevanje 7 letne deklice. — Ponudbe na Dr. Ferd. Müllerja, odvetnika v Celovcu.

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50–80 vinarjev liter, ker se dobi pri Josipu Maljavcu, pošta

